

I. DISPOSICIÓN XERAIS

MINISTERIO DE EDUCACIÓN, CULTURA E DEPORTE

432 *Real decreto 3/2018, do 12 de xaneiro, polo que se modifica o Real decreto 275/2007, do 23 de febreiro, polo que se crea o Observatorio Estatal da Convivencia Escolar.*

O artigo 10.1 da Constitución española proclama que a dignidade da persoa, os dereitos inviolables que lle son inherentes, o libre desenvolvemento da personalidade, o respecto á lei e aos dereitos dos demais son fundamento de orde política e da paz social.

Nas conclusións do Consello da Unión Europea do 12 de maio de 2009 sobre un marco estratéxico para a cooperación europea no ámbito da educación e a formación (ET2020) establécense os catro obxectivos estratéxicos que se deben considerar para o dito marco. Concretamente, o obxectivo estratéxico n.º 3 está dedicado a promover a equidade, a cohesión social e a cidadanía activa. En virtude deste obxectivo, o sistema educativo debe permitir que todos os cidadáns, independentemente das súas circunstancias persoais, sociais e económicas, adquiren as competencias clave necesarias que permitan a aprendizaxe continua, a cidadanía activa e o diálogo intercultural. Ademais, a educación debe promover as aptitudes interculturais, os valores democráticos e o respecto dos dereitos fundamentais e do ambiente, así como a loita contra toda forma de discriminación, dotando a todos os mozos das ferramentas necesarias para interactuar positivamente con outros mozos con antecedentes diversos.

O obxectivo primordial do Marco estratéxico para a cooperación europea no ámbito da educación e formación (ET2020) é seguir apoiando o desenvolvemento dos sistemas de educación e formación nos Estados membros. Estes sistemas deben proporcionar a todos os cidadáns os medios para que desenvolvan o seu potencial e garantir a prosperidade económica sustentable e a empregabilidade. O marco debe abranguer a totalidade dos sistemas de educación e de formación dentro dunha perspectiva de aprendizaxe permanente, en todos os niveis e contextos, incluídas as aprendizaxes non formal e informal.

España, como Estado membro da Unión Europea, adquiriu o firme compromiso de participar neste proceso de mellora da educación e das políticas educativas en Europa. Así mesmo, como Estado asinante de distintas convencións de Nacións Unidas, tales como a Convención sobre os dereitos do neno e a Convención sobre os dereitos das persoas con discapacidade, debe protexer os nenos e as nenas contra calquera forma de explotación, abuso ou violencia.

As leis orgánicas que regularon o sistema educativo español recolleron estas propostas. Neste sentido, a Lei orgánica 2/2006, do 3 de maio, de educación, modificada pola Lei orgánica 8/2013, do 9 de decembro, para a mellora da calidade educativa, establece no seu artigo 1, alíneas b), c), k) e l), como principios do sistema educativo español, a equidade, que garanta a igualdade de oportunidades para o pleno desenvolvemento da personalidade a través da educación, a inclusión educativa, a igualdade de dereitos e oportunidades que axuden a superar calquera discriminación e a accesibilidade universal á educación, e que actúe como elemento compensador das desigualdades persoais, culturais, económicas e sociais, con especial atención ás que deriven de calquera tipo de discapacidade; a transmisión e posta en práctica de valores que favorezan a liberdade persoal, a responsabilidade, a cidadanía democrática, a solidariedade, a tolerancia, a igualdade, o respecto e a xustiza, así como que axuden a superar calquera tipo de discriminación; a educación para a prevención de conflitos e a súa resolución pacífica, así como para a non violencia en todos os ámbitos da vida persoal, familiar e social e, en especial, no do acoso escolar; e o desenvolvemento, na escola, dos

valores que fomenten a igualdade efectiva entre homes e mulleres, así como a prevención da violencia de xénero.

A construción activa dun clima de convivencia escolar adecuado é unha responsabilidade asumida e compartida por toda a comunidade educativa. Un dos grandes retos a que se enfrenta a sociedade é o da erradicación do acoso escolar. Lograr este obxectivo exige que as autoridades educativas, os docentes, as familias, os alumnos e toda a sociedade no seu conxunto asuman este fenómeno como propio e adopten unha serie de medidas e accións non só correctivas senón tamén preventivas. Así se establece no artigo 124.1 da Lei orgánica 2/2006, do 3 de maio, de educación. Os centros elaborarán un plan de convivencia que incorporarán á programación xeral anual e que recollerá todas as actividades que se programen co fin de fomentar un bo clima de convivencia dentro do centro escolar, a concreción dos dereitos e deberes dos alumnos e alumnas e as medidas correctoras aplicables en caso do seu incumprimento conforme a normativa vixente, tomando en consideración a situación e condicións persoais dos alumnos e alumnas, e a realización de actuacións para a resolución pacífica de conflitos con especial atención ás actuacións de prevención da violencia de xénero, igualdade e non discriminación.

Por isto, entre 2015 e 2017 o Ministerio de Educación, Cultura e Deporte elaborou, en colaboración coas comunidades autónomas e coas achegas dos resultados das xornadas e grupos de traballo sobre convivencia de expertos e representantes da comunidade educativa, o Plan estratéxico de convivencia escolar, sobre o que emitiron informe o Consello de Ministros, o 22 de xaneiro de 2016, e a Conferencia Sectorial de Educación, o 30 de marzo de 2017.

O Observatorio Estatal da Convivencia Escolar foi creado a principios de 2007 como un órgano colexiado da Administración xeral do Estado, que ten como misión asesorar sobre situacións referidas á aprendizaxe da convivencia escolar, elaborar informes e estudos, facer un diagnóstico en materia de convivencia escolar e propor medidas que axuden a elaborar as distintas políticas estatais, fomentando as actuacións que faciliten a mellora do clima escolar e a convivencia nos centros educativos.

A liña de actuación 1 do Plan estratéxico de convivencia escolar, denominada «Observación e seguimento da convivencia nos centros educativos», inclúe o obxectivo de contribuír á mellora da convivencia escolar desde a observación e o seguimento das problemáticas e iniciativas relacionadas coa convivencia nos centros de ensino non universitario, mediante o impulso do Observatorio Estatal da Convivencia Escolar. Esta liña céntrase especialmente en procurar facer efectivas as funcións do Observatorio Estatal da Convivencia Escolar mediante a actualización da súa normativa reguladora e a dotación dos recursos necesarios.

Dez anos despois da súa creación, cómpre revisar a regulación do Observatorio para potenciar a súa función consultiva e impulsora de medidas para a convivencia, a prevención de conflitos e a igualdade e non discriminación, de forma que este órgano resulte máis operativo, eficiente e eficaz para a implantación do Plan estratéxico de convivencia escolar. Ademais, é necesario atender ás novas formulacións en materia de convivencia escolar que se están producindo na sociedade española. Por isto, este real decreto adapta o obxecto e natureza do Observatorio Estatal da Convivencia Escolar ao Plan estratéxico de convivencia escolar, concreta e mellora a redacción das funcións do Observatorio e actualiza e fai máis operativa a súa composición.

Este real decreto ten carácter de norma básica e dítase ao abeiro do artigo 149.1.30.^a da Constitución, que atribúe ao Estado as competencias para a regulación das condicións de obtención, expedición e homologación dos títulos académicos e profesionais e normas básicas para o desenvolvemento do artigo 27 da Constitución, co fin de garantir o cumprimento das obrigacións dos poderes públicos nesta materia.

De acordo coa xurisprudencia do Tribunal Constitucional, é posible a intervención excepcional do regulamento na delimitación do básico, entre outros supostos, cando a utilización do regulamento resulte xustificada polo carácter marcadamente técnico da materia.

Así mesmo, cabe mencionar que este real decreto se axusta aos principios de boa regulación contidos na Lei 39/2015, do 1 de outubro, principios de necesidade, eficacia, proporcionalidade, seguridade xurídica transparencia e eficiencia, en canto que esta persegue un interese xeral ao regular un órgano colexiado que ten como finalidade fomentar as actuacións que faciliten a mellora do clima escolar e a convivencia nos centros educativos, cumpre estritamente o mandato establecido no artigo 129 da lei e, non existindo ningunha alternativa regulatoria menos restritiva de dereitos, resulta coherente co ordenamento xurídico e permite unha xestión máis eficiente dos recursos públicos. Do mesmo modo, durante o procedemento de elaboración da norma permitiuse a participación activa dos potenciais destinatarios a través do trámite de información pública e quedan xustificadas os obxectivos que persegue a lei.

Na elaboración deste real decreto foron consultadas as comunidades autónomas no seo da Conferencia de Educación e o Consello Escolar do Estado emitiu ditame. Este real decreto está incluído no Plan anual normativo para 2018 do Goberno.

Na súa virtude, por proposta do ministro de Educación, Cultura e Deporte, coa aprobación previa do ministro de Facenda e Función Pública, e logo de deliberación do Consello de Ministros na reunión do día 12 de xaneiro de 2018,

DISPOÑO:

Artigo único. *Modificación do Real decreto 275/2007, do 23 de febreiro, polo que se crea o Observatorio Estatal da Convivencia Escolar.*

Modifícase o Real decreto 275/2007, do 23 de febreiro, polo que se crea o Observatorio Estatal da Convivencia Escolar, nos seguintes termos:

Un. O número 2 do artigo 1 queda redactado nos seguintes termos:

«2. O Observatorio é un órgano colexiado interministerial ao cal corresponde asesorar, con base no principio de cooperación territorial e colaboración institucional, sobre situacións referidas á aprendizaxe da convivencia escolar, elaborar informes e estudos, facer un seguimento da implantación do Plan estratéxico de convivencia escolar para a mellora da convivencia nos centros educativos españois e propor medidas que axuden a elaborar as distintas políticas estatais, fomentando as actuacións que faciliten a mellora do clima escolar e a prevención do acoso escolar e de todas as formas de *ciberacoso*, así como da violencia nos centros docentes.»

Dous. O artigo 2 queda redactado nos seguintes termos:

«Artigo 2. *Funcións.*

Serán funcións do Observatorio:

- a) Actuar como órgano de observación, análise, asesoramento, seguimento e difusión de información relativa á situación da convivencia escolar.
- b) Contribuír ao desenvolvemento dos obxectivos do Plan estratéxico de convivencia escolar.
- c) Asesorar a posta en funcionamento de políticas educativas favorecedoras para a mellora da convivencia escolar.
- d) Facilitar a difusión de actuacións educativas de éxito baseadas na mellora da convivencia escolar.
- e) Asesorar o desenvolvemento de plans de formación de todos os membros da comunidade educativa referidos á convivencia escolar.
- f) Promover a coordinación e cooperación entre as administracións, entidades e institucións implicadas nesta materia.

g) Recoller e unificar a información e o coñecemento de distintas entidades e organismos públicos e privados para priorizar a prevención de condutas contrarias á convivencia escolar.

h) Formular iniciativas para a consecución da mellora da convivencia dos centros educativos de acordo cos fins formulados na ordenación educativa vixente.

i) Elaborar un informe anual para o Consello Escolar do Estado e outras institucións sobre o estado da convivencia escolar e formular as medidas que se deben aplicar para a súa mellora.

j) Promover o desenvolvemento do Plan estratéxico de convivencia escolar e a súa continuidade a través de sucesivos plans.

k) Realizar cantas actuacións lle sexan encomendadas para o cumprimento do seu obxecto e natureza.»

Tres. O número 1 do artigo 3 queda redactado nos seguintes termos:

«1. O Observatorio terá a seguinte composición, en que se velará pola paridade entre homes e mulleres:

a) Presidente: a persoa titular do Ministerio de Educación, Cultura e Deporte.
b) Vicepresidente: a persoa titular da Secretaría de Estado de Educación, Formación Profesional e Universidades.

c) Vogais:

1.º) Tres en representación do Ministerio de Educación, Cultura e Deporte:

I) A persoa titular da Dirección Xeral de Avaliación e Cooperación Territorial.

II) A persoa titular da Dirección Xeral de Formación Profesional.

III) A persoa titular da Dirección Xeral de Planificación e Xestión Educativa.

2.º) Un representante por cada unha das administracións educativas das comunidades autónomas que voluntariamente o acepten.

3.º) Un representante da Federación Española de Municipios e Provincias (FEMP).

4.º) Sete membros dos sindicatos máis representativos no ensino, dos que catro serán do ensino público, un do ensino privado concertado, e dous do persoal non docente dos centros, por proposta dos sindicatos.

5.º) Dous representantes designados polas organizacións empresariais máis representativas e titulares do ensino privado, un dos cales estará en representación das cooperativas de ensino por proposta dos sindicatos.

6.º) Tres representantes, un por cada unha das confederacións e federacións de asociacións de pais e nais de alumnos e alumnas de ámbito estatal, en función da súa representatividade, por proposta destas.

7.º) Dous representantes, un por cada unha das confederacións e federacións de asociacións de alumnos e alumnas de ámbito estatal, en función da súa representatividade, por proposta destas.

8.º) Dúas personalidades de recoñecido prestixio entre especialistas que desenvolvesen o seu traballo en materia de convivencia escolar, designadas pola persoa titular do Ministerio de Educación, Cultura e Deporte, por proposta da Secretaría Xeral de Inmigración e Emigración e do Comité Español de Representantes de Persoas con Discapacidade (CERMI).

9.º) Un representante do Ministerio de Sanidade, Servizos Sociais e Igualdade, preferentemente da Secretaría de Estado de Servizos Sociais e Igualdade.

10.º) Un representante da Delegación do Goberno para a Violencia de Xénero.

11.º) Un representante do Instituto da Xuventude.

12.º) Un representante do Ministerio do Interior, preferentemente da Secretaría de Estado de Seguridade.

13.º) Un representante do Ministerio de Xustiza.

14.º) Un representante do Ministerio de Enerxía, Turismo e Axenda Dixital, preferentemente da Secretaría de Estado para a Sociedade da Información e a Axenda Dixital ou do Instituto Nacional de Ciberseguridade (Incibe, Centro de Seguridade na Internet para Menores).

15.º) O Defensor do Pobo ou persoa en quen delegue.

d) Secretario: a persoa titular da Subdirección Xeral do Centro Nacional de Innovación e Investigación Educativa.»

Catro. O número 6 do artigo 4 queda redactado nos seguintes termos:

«6. A Comisión Permanente, como órgano executivo do Observatorio, estará integrada polos seguintes membros:

a) O vicepresidente, que actuará como presidente da Comisión Permanente.
b) Dous vogais, en representación do Ministerio de Educación, Cultura e Deporte:

1.º) A persoa titular da Dirección Xeral de Avaliación e Cooperación Territorial.

2.º) A persoa titular da Subdirección Xeral do Centro Nacional de Innovación e Investigación Educativa, que actuará en calidade de secretaria da Comisión Permanente.

c) Dous vogais, en representación das comunidades autónomas representadas no Pleno, elixidos pola Conferencia Sectorial de Educación, a cal poderá establecer un sistema de rotación anual ou bianual entre aqueles.

d) Dous vogais elixidos por e entre os representantes dos sindicatos docentes.

e) Dous vogais elixidos de entre os membros do Pleno especificados nos ordinais 3.º), 9.º), 12.º), 13.º), 14.º) e 15.º) do artigo 3.1.c) deste real decreto, elixidos polo Pleno.

f) Dous vogais elixidos por e entre os representantes das confederacións e federacións de asociacións de pais e nais de alumnos e alumnas de ámbito estatal con presenza no Pleno.

g) Un representante das confederacións e federacións de asociacións de alumnos e alumnas de ámbito estatal, en función da súa representatividade, designado pola Presidencia do Pleno.

h) Un vogal de entre as personalidades de recoñecido prestixio que compoñen o Pleno, designado pola Presidencia deste.

i) Un vogal elixido por e entre os representantes das organizacións empresariais do ensino privado.»

Cinco. A disposición derradeira segunda queda redactada nos seguintes termos:

«Disposición derradeira segunda. *Réxime xurídico.*

Nos aspectos non previstos neste real decreto observarase o disposto na Lei 39/2015, do 1 de outubro, do procedemento administrativo común das administracións públicas, e nos artigos 15 a 22 da Lei 40/2015, do 1 de outubro, de réxime xurídico do sector público.»

Disposición adicional primeira. *Adaptación de referencias.*

As referencias contidas no Real decreto 275/2007, do 23 de febreiro, ao Ministerio de Educación e Ciencia e á Secretaría Xeral de Educación deberán entenderse realizadas ao Ministerio de Educación, Cultura e Deporte e á Secretaría de Estado de Educación, Formación Profesional e Universidades, respectivamente.

Disposición adicional segunda. *Gastos de funcionamento.*

O Ministerio de Educación, Cultura e Deporte atenderá, con cargo ao seu orzamento ordinario, os gastos de funcionamento persoais e materiais deste órgano colexiado. A dotación de persoal ao Observatorio realizarase a través da correspondente redistribución de efectivos do Ministerio, sen que isto poida supor incremento de postos nin de retribucións.

Disposición derradeira primeira. *Desenvolvemento e aplicación.*

Facúltase a persoa titular do Ministerio de Educación, Cultura e Deporte para ditar as disposicións e adoptar as medidas necesarias para o desenvolvemento e aplicación do disposto neste real decreto.

Disposición derradeira segunda. *Título competencial.*

Este real decreto ten carácter de norma básica e dítase ao abeiro do artigo 149.1.30.^a da Constitución, que atribúe ao Estado as competencias para a regulación das condicións de obtención, expedición e homologación dos títulos académicos e profesionais, e normas básicas para o desenvolvemento do artigo 27 da Constitución, co fin de garantir o cumprimento das obrigacións dos poderes públicos nesta materia.

Disposición derradeira terceira. *Entrada en vigor.*

Este real decreto entrará en vigor o día seguinte ao da súa publicación no «Boletín Oficial del Estado».

Dado en Madrid o 12 de xaneiro de 2018.

FELIPE R.

O ministro de Educación, Cultura e Deporte,
ÍÑIGO MÉNDEZ DE VIGO Y MONTOJO